

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Zile decisive

Dumnezeu ne-a ajutat să vedem instalat la cârma țării, mai repede decât ne așteptam, un regim categoric creștin și naționalist. Guvernele cari au condus treburile țării în toți anii după războiu au fost emanațiile unor partide cari, mai mult ori mai puțin, s'au lăsat amăgite de concepții și lozinci străine de sufletul românesc. Ideea națională și creștină n'avea prestigiul necesar în judecata lor, fiind socotite ca niște elemente anacronice, depășite de progresul spiritului omenesc și goale de forță care să dea viață nouă și o organizație echitabilă statului actual.

Vremea aceea prea seacă de elanuri nobile, cu perspective tot mai îngrijorătoare pentru viitorul neamului alunecat pe povârnișul marasmului moral, a trecut. Evenimente fericite, pe cari nu le vom rememora sau comenta aci, au făcut ca tot decorul vechiu al scenei politice să treacă fulgerător pe al doilea plan, iar în față să izbucnească cu străluciri de soare în răsărit primul guvern naționalist în senzul real și serios al cuvântului, primul guvern care-și soarbe convingerile și puterile din Hristos, Domnul neamului românesc de totdeauna.

Nu voim să contestăm trecutelor guverne silințele ce le-au depus pentru binele țării, bunăvoința lor de a folosi neamului și înfăptuirile bune în multe domenii — dar doctrinele politice cari le animau nu le îngăduiau să dea statului nostru consistența națională și creștină reclamată de vremurile ce le străbăteam.

Altfel stau lucrurile cu noul guvern.

Programul acestui guvern de erva nouă — și când zicem program înțelegem nu numai paragrafe scrise pe hârtie, ci convingeri lămurite scrise în inimi — sintetizează cea mai puternică tradiție de veacuri a neamului, adevărul ca unica forță de existență și de progres și pentru vremurile de azi. Naționalism și creștinism sunt cele două coloane pe cari s'a boltit viața sufletescă a românismului, sunt cerul și pământul puterilor și nădejilor noastre, sunt izvoarele de învățăminte sociale și sufletești cari au format stilul de viață românească.

E momentul să ne dăm în special noi preoții seama de importanța istorică și decisivă a zilelor pe cari le trăim, zile de restaurare a vieții de stat în făgașul nostru spiritual firesc, zile de părăsire a drumului rătăcit pe care apucasem. De acum vom putea trăi iarăși *viața noastră*, pe măsura firii și a trebuințelor noastre celor mai adânci și mai autentice.

Vom putea, de vom voi, căci depinde și de noi. Vom putea de nu ne vom limita numai la o bucurie platonice, sau, ceace ar fi și mai rău, de nu ne vom manifesta cu ostilitate

împotriva acestui început, uitând de datoria noastră personală de-a fi slujitori devotați în slujba intereselor Bisericii și neamului nostru. Ar fi trist dacă, uitând dintr'odată de țintele scumpe pentru cari am militat și cari acum sunt realizate și părăsind tradiția luptei de totdeauna a Bisericii și preoțimii noastre în vederea celor două idei: creștinism și naționalism, am lipsi dela datoria noastră de-a sprijini cu toată puterea acest guvern, am dezerta în clipa decisivă, de care depinde ca să rămână sau nu la cârma statului pentru încreștinarea lui.

Nu numai concepția acestui guvern, ci și persoanele cari o reprezintă ne impun acest obligament. El stă sub covârșitorul gir moral al profesorului A. C. Cuza, care împotriva unei lumi întregi înstrăinate dela comandamentele creștine și naționaliste a luptat singur și neșovăitor toată viața, refuzând orice compromis, orice ispită materială, până când țara a văzut că are dreptate și l-a chemat s'o salveze. Se găsește în România un om care să inspire mai multă încredere, prin consecvența eroică a întregii vieți, că programul său va fi realizat?

În fruntea guvernului stă Octavian Goga, fiu de preot ardelean, crescut în Rășinari lângă mormântul mitropolitului Șaguna, cântărețul de geniu al durerilor și aspirațiilor noastre spre libertate și unitate națională. Din guvern face parte Ioan Lupăș, preotul învățat al Bisericii noastre, care prin opera lui de cărturar și prin cea pe care a inițiat-o la ministerul cultelor se dovedește purtat statornic de exclusivă și ferbinte răvnă de-a înălța prestigiul și de-a întări puterea ortodoxiei noastre. Il mai vedem în guvern pe dl Silviu Dragomir, fostul profesor de teologie la Sibiu, al cărui nume s'a imprimat în sufletele noastre împreună cu opera de zguduitoare emoții în care descrie martirajul ortodoxiei ardeleni în veacul 18-lea. Printre ei este Lucian Blaga, fiul preotului din Lancrăm și fost elev al teologiei din Sibiu, mândria Ardealului, cel mai profund filosof român, în opera sublimă a căruia ne regăsim cu spiritualitatea satelor noastre, ortodoxă și mistică.

E un guvern, am putea spune, emanație a Bisericii noastre strămoșești, e supremul dar de oameni pe care ortodoxia ardeleană îl face țării deodată cu un program (naționalism și ortodoxie) care nu e altul decât însuși programul Bisericii ortodoxe în mijlocul neamului de când este el.

M. Sa încă a văzut necesitatea de-a aduce la locul de comandă al Statului naționalismul creștin, căci a văzut ce-i trebuie neamului nostru sătul de teorii și sistemele culturale și politice importate din Apus. «Alegerea guvernului», a declarat M. Sa unui

ziarist englez, nu a depins de ceace se va spune în străinătate, ci de necesitățile naționale». Căci «nu se poate nega că există în România un curent cu tendințe naționaliste. Din această cauză Suveranul a fost mai mult în acord cu sentimentele opiniei publice decât a adus la putere un partid cu caracter naționalist».

Să ne gândim deci bine și profund că e datoria noastră a preoților, cari suntem în cel mai înalt grad răspunzători de situația viitoare a Bisericii și a neamului, precum am fost și în trecut, să sprijinim acest guvern, primul care militează pentru principiile pentru cari milităm și noi. Să ne punem întrebarea: care ar fi urmarea dacă acest guvern n'ar întruni încrederea obștească în alegeri? Ar însemna că nația refuză naționalismul creștin! Nici nu putem concepe așa ceva. Dar dacă nu fiecare alegător e în stare să meargă cu gândul până la ultimele consecințe posibile, în momentul în care votează împotriva guvernului, preoții, ca unii cari pot, sunt datori să străbată cu gândirea lor sinceră și apăsătoare de mari răspunderi până la ele. Prin urmare ei sunt datori, în clipa de față, să lumineze pe credincioși ce cer interesele statului și ale neamului. Azi preoții trebuie să-și revindică în această problemă un rol determinant în îndrumarea sănătoasă a poporului.

Cum ar triumfa toți dușmanii interni și externi dacă naționalismul adus la cârma țării, n'ar întruni încrederea deplină a neamului! Ce lovitură ne-am da noi înșine nouă și Bisericii în cazul când am sta nepăsători sau am contribui chiar la înlăturarea doctrinei creștine adusă la cârma statului. Cum ar jubila susținătorii internaționalismului și ateismului de toate nuanțele, cum ar râde evreimea și minoritarii, cei de rea credință, de încercarea ratată și caraghioasă a noastră de-a ne elibera de stăpânirea lor.

Biserica să stea azi alături de Tron în sprijinul naționalismului creștin!

Nu mai putem sta pe gânduri, inventând tot felul de motive de rezervă.

Prin aceasta nu ne declarăm de partea unui partid politic. Nu! Nu voim să ne jertfim independența pe care trebuie să și-o păstreze Biserica prin preoțimea ei, ca să poată fi oricând gata să stea solidară împotriva oricărei încercări de a o înghenunchia sau de-a o abate dela linia ei fixată de Domnul. Dar socotim că trecem printr'o astfel de clipă decisivă în istoria neamului, care ne obligă în conștiință să spunem: acum nu putem lăsa naționalismul să cadă și steagul lui să sufere rușine!

Preoțimea să înțeleagă precis această interpretare a sensului situației momentane din viața neamului.

Știm că unii preoți s'au aservit unor partide. Rău au făcut. Trebuiau să-și păstreze libertatea, pentru a fi servitori exclusivi ai altarului, ai Bisericii și ai națiunii. Biserica numai atunci va fi tare și se va ține cont de ea, când

se va ști că e bloc indestructibil care se mișcă unitar exclusiv în slujba intereselor bine-pricepute ale ei și ale neamului. Cu o preoțime împărțită în partide, ascultând mai mult de șefii partidelor decât de conducerea firească a ei, Biserica nu va putea opune niciodată o rezistență nebiruită (a se vedea cazul concordatului la noi și în Iugoslavia) și nu va putea da nici o luptă complet biruitoare.

Deci știind răul care decurge din înscrierea preoților în partidele politice, departe de noi gândul de-a o îndemna prin aceste rânduri să intre în partidul care guvernează actual. Și față de acest partid noi trebuie să ne păstrăm libertatea pentru a putea asculta exclusiv de comanda Bisericii.

Dar pe lângă păstrarea acestei libertăți, azi preoții nu pot sta cu mâinile încrucișate, ci cu toții — chiar și cei împrăștiați prin indiferent care partid — sunt datori să sară în ajutorul naționalismului creștin, ca el să guverneze Țara. Căci dintr'o mie de considerații de ordin moral, politic și economic, îndărăt nu ne mai putem întoarce, ci trebuie să mergem numai înainte, tot înainte pe linia pe care am apucat. Dar pentru aceasta deocamdată e absolut necesar să ne asigurăm rămânerea la punctul la care suntem.

Sinodul sfintei biserici ortodoxe române a început lucrările de pregătire pentru ținerea Sinodului Ecumenic în țara noastră.

Un gând bun, — scrie Buna Vestire — nu trebuie să rămână numai un gând, ci să se realizeze curând și temeinic. În vremile de pierderi ale ortodoxiei în Rusia nu poate fi un fapt mai mare și mai plăcut lui Dumnezeu, decât adunarea la oaltă a tuturor patriarhilor, mitropoliților și episcopilor ortodocși din lumea întreagă... Se cere o adunare a tuturor căpeteniilor dreptcredincioșilor, pentru ca împreună rugându-se să se reverse asupra lor duhul înțelepciunii și să se apropie sufletele lor în bună tovarășie de înaintare pe căile Domnului. Biserica română, cea mai mare comunitate ortodoxă a lumii, are datoria de a lupta din tot sufletul, pentru ca nimeni să nu lipsească dela acest Sinod Ecumenic. Statul român, stat ortodox, are datoria de a pune la dispoziția bisericii nu numai ajutorul său diplomatic, ci și ajutoare materiale cât mai bogate, pentru a ușura venirea la Mănăstirea Neamțului sau la Curtea de Argeș, unde nădăjduim că se va ține Sinodul celui mai depărtat și mai sărac îndreptățit la participare.

Preotul caterisit Iosif Trifa a pierdut procesul. Tribunalul din Sibiu a desbătut zilele acestea procesul ivit între Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și între caterisitul preot Iosif Trifa pentru predarea tipografiei „Oastea Domnului”.

Sentința adusă de tribunalul din Sibiu obligă pe acuzat să predea Arhiepiscopiei tipografia numită; privitor la desocotire tribunalul a statotit un nou termen, pentru ca părțile să-și poată produce probele.

Obligativitatea căsătoriei religioase

Ne exprimăm că altă ocazie bucuria de-a afla în fruntea ministerului trebilor bisericești un preot și un cunoscător adânc al învățăturii și istoriei Bisericii noastre, și deducem din acest fapt, progresul ce trebuie să-l realizeze Biserica dintr-o concurență deplin armonioasă între acest minister și Sf. Sinod.

Sunt numai câteva zile de atunci și iată faptele vin să ne dovedească că nu ne-am înșelat în credința noastră. E vorba de două intervenții, una a Sf. Sinod și cealaltă a ministerului cultelor, prin care se încearcă readucerea căsătoriei în fața altarului.

Prima: Sf. Sinod al Bisericii noastre a hotărât să ceară guvernului modificarea Codului civil, în sensul ca nici o hotărâre de divorț, între soții cununați după rânduiala Bisericii, să nu fie valabilă, dacă Biserica nu a desfășurat cununia; și

a doua: intervenția *ministerului cultelor* pe lângă cel al *justiției* pentru modificarea legii Bădărău, din 1906, în sensul că orice căsătorie civilă între fiii Bisericii noastre să fie valabilă numai dacă s'a făcut cu binecuvântarea Bisericii.

Ambele intervenții, atât a Sf. Sinod cât și ministerului cultelor sunt de foarte mare importanță și au în vedere situarea Bisericii noastre în rolul de ocrotitoare a familiei și a societății românești.

Dacă ele vor găsi înțelegere în locurile chemate să facă aceste îndreptări, putem afirma că ne găsim în fața unor acte de adâncă chibzuință și de demnă revenire la albia adevăratei vieți românești.

Au fost prea mult cele trei sferturi de veac pentru un principiu laic — strein de sufletul acestui neam, pe care se baza căsătoria, ca să nu vadă orice om de bună credință, cum se destramă legal viața socială și familia românească. De aceea salutăm în actele amintite principiul național și creștin, cari înving numai pentru că sunt singurele realități de care trebuie să țină seamă în orice legiuire bisericească și civilă.

Întrebarea este cum s'a ajuns să fie înlăturată căsătoria religioasă? Primele încălcări ale canoanelor bisericești, cari se referă la căsătorie, încep cu Codul civil promulgat de Cuza Vodă în 1864, care permitea căsătoria între rudenii în cazuri nepermise de canoane.

Constituțiunea din 1866 deși prevedea precis în art. 22 că „întocmirea actelor civile va trebui să preceadă întotdeauna benedictiunea religioasă, care pentru căsătorii va fi obligatorie”, interpretarea ce s'a făcut acestui articol este cu totul în afara spiritului său. La început Curtea de casație, pe baza acestui articol, a dat deciziuni pentru și contra necesității cununii religioase. Mai târziu a decis că lipsa cununii religioase nu atrage după sine nulitatea unei căsătorii săvârșită numai înaintea ofițerului stării civile.

Iată trei din aceste decizii luate din Ch. C. Costescu, *Colecțiune de legi, Regulamente, Acte*, etc. București 1916.

1. „Căsătoria celebrată numai înaintea ofițerului stării civile și fără îndeplinirea formalităților religioase este perfectă, sub imperiul noului cod civil.

Art. 22 din Constituție enunță un principiu care, pentru a se aplica, are nevoie de a fi tradus în lege. Până atunci rămân în vigoare dispozițiunile codului civil după care căsătoria este un contract curat civil” (C. C. S. I. D. Nr. 431 din 2 Dec. 1874).

2. „Căsătoria care în esență sa nu este o convenție pur civilă, ci un contract mixt supus la îndeplinirea formalităților civile și la consacrațiunea religioasă, rămâne un contract pur civil supus numai la formele arătate în codul civil până se va face acea lege specială care să completeze voința legiuitorului constituțional” (C. C. S. I. D. Nr. 261 din 8 Oct. 1879).

3. „Principiul obligativității ceremoniei religioase la căsătoria civilă, pus în Constituțiune, nu și poate avea efectul, întru cât acest principiu nu este încă legiferat de legislatura ordinară” (idem, 1884).

Din cele spuse până aici reiese următoarele: Constituțiunea condiționa valabilitatea căsătoriei, de cununia bisericească, și în al doilea rând, din aceste deciziuni reiese că întru cât acest principiu n'a fost dezvoltat printr-o lege specială înseamnă că valabilitatea căsătoriei nu-i condiționată de îndeplinirea ceremoniei religioase. O contradicție și formală și materială între art. 22 din Constituție și deciziunile Casației. De altfel nu este greu de observat contradicția dintre însăși deciziunile Casației.

Normal ar fi fost, pe baza art. 22 din Constituție, apoi având în vedere tradiția la poporul nostru și legiuirile anterioare, Curtea de casație să se decidă pentru necesitatea căsătoriei religioase.

Cetitorul este rugat să observe în acest fel de-a interpreta o lege fundamentală prezența spiritului diabolic al francmasoneriei, care a reușit să văduvească căsătoria de ceea ce avea ea mai mult nevoie.

Ulterior când s'a modificat Codul civil din 1864, nu s'a ținut seamă de dispozițiunile Constituției din 1866, ci a fost votat nemodificat în articolul referitor la căsătorie. De această situație profită ministrul Bădărău în 1906, care modifică art. 151 din Codul civil în sensul că ceremonia religioasă nu se ține de esența căsătoriei și în consecință nu-i necesară. În sprijinul teoriei sale invoacă tendențios mai multe jurisprudențe, prin cari Curtea de casație s'ar fi pronunțat formal contra căsătoriei religioase.

Astfel cei interesați în destrămarea neamului nostru, au făcut să întârzie fără motiv și fără precedent o lege pe care o cerea art. 22 din Constituție, punând astfel în situație de drept o căsătorie, care departe de-a fi un act trainic, e o simplă formalitate, care obligă prea puțin pe aceia cari și-au legat viața împreună. Nenorocirea a fost, că după războiul această legiuire s'a extins și peste provinciile alipite, producând și aci slăbirea familiei, de pe urma căreia suferă acum întreg poporul românesc.

O condiționare a valabilității căsătoriei de ceremonia religioasă, este din acest punct de vedere, o cerință națională și abia în al doilea rând, religioasă.

În ce ar consta economia căsătoriei religioase? Din punct de vedere al viitorului națiunii, căsătoria religioasă asigură mult mai bine creșterea neamului și sănătatea lui prin faptul că interzice contractarea de căsătorii în graduri de rudenie apropiată. În felul acesta împreunările de sânge asemănător, cari produc degenerarea rasei, sunt excluse. Dar mai are un avantaj, de ordin igienic: Biserica pretinde castitate celor care pășesc în căsătorie.

Odată căsătoria îndeplinită, Biserica îi asigură cu mai mult succes durabilitatea, întru cât canoanele nu se cobor până la capriciul firii omenești, spre a admite despărțirea între soți pe motive de nepotrivire de caracter.

Prin caracterul lor de legi sfinte și eterne, canoanele, contra tuturor vânturilor timpului cari sapă la baza familiei, îi dau căsătoriei un caracter de soliditate și permanență.

Dar ceiace situlează căsătoria religioasă pe un plan cu totul superior celei civile este caracterul său de taină care sfințește viața familiei. În cazul acesta căsătoria nu este o simplă formalitate, un contract încheiat între două părți indifferente, ci un act de mărturisire în fața lui Dumnezeu — mărturisire izvorâtă din iubirea curată dintre soți — că vor păstra neștirbită legătura dintre ei, după cuvintele Scripturii: „pe care i-a unit Dumnezeu, omul să nu-i despartă”. Sub imperiul acestei taine, ceiace este egoist și sensual se topește sub razele arzătoare ale unei iubiri mistice și apare ca dintr'un izvor dorința de-a se sacrifica unul pentru celalalt, iubirea mirilor este asemănătoare cu iubirea Domnului Iisus Hristos pentru Biserica Sa.

Din această transformare sufletească ei își dau seama numai în căsătoria religioasă, care având asistența divină, este

mereu actualizată prin ancorarea dragostei mirilor în dragostea lui Dumnezeu pentru opera sa. În fața altarului ei încep o viață nouă, o viață pe care n'au mai întâlnit-o. Ei simt chemarea sublimă către o împărăție care trece peste ceiace e sensual și de interes. Este împărăția familiei creștine, străbătută de dragoste și sacrificiu — care începe în fața altarului și sfârșește în mormânt.

Caracterul simplist al căsătoriei civile este departe de-a naște în miri alte îndatoriri decât acelea, cari îi le impune un act iscalit. Aceasta ne-o confirmă însăși viața. Nu s'au văzut oare perechi cununate civil, cari după ani de viață comună simt glasul

conștiinței lor care îi cheamă în fața altarului? De ce să nu se țină seamă în legiuirile noastre, cu privire la căsătorie, de aceste realități? Pentru motivul că anumiți monștri la suflet nu o găsesc în conformitate cu ei? Dar legile nu trebuie să aibă în vedere numai o minoritate, ci sufletul comun, dar mai ales progresul ce trebuie să-l atingă.

În acest caz porunca ar suna: înapoi la sufletul omului! De aceia intervențiile amintite trebuie să bucure orice inimă îngrijată de soarta familiei. Prin ele căsătoria devine ceiace a fost: un dig care oprește puvoial pustiitor, al famiei și al neamului nostru.

Pr. I. Beju.

Un interview cu pâr. I. Lupăș, ministrul cultelor și artelor

DI ministru I. Lupăș a acordat unui ziar din capitală următorul interview:

Modificarea legii de organizare a bisericii

«Ce credeți despre modificările propuse a se aduce legii de organizare a Bisericii?»

«Cred că unelele din aceste propuneri de modificare sunt de neapărată trebuință, mai ales cele menite a contribui la întărirea principiului de autoritate ierarhică și de disciplină sufletească în viața clerului și a poporului dreptcredincios. Și cum acest principiu trece prin câte un temut examen cu fiecare prilej electoral, socot că ar trebui reduse la minim asemenea prilejuri, cari pot pricinui uneori stîrbiri și sdruncinări nedorite principiului de autoritate. Destulă gimnastică electorală, chiar prea multă, bântue viața politică administrativă a statului, a județului și a comunei. Ar fi de dorit ca în viața bisericească să se împuștineze ocaziile de exerciții electorale și să sporească în schimb cele de exerciții spirituale».

Inzestrarea mănăstirilor cu păduri

«A fost vorba și de modificarea legii de inzestrare a mănăstirilor-monumente istorice cu păduri din disponibilitățile Statului. În ce constau aceste modificări?»

«Nu a fost vorba de o modificare a legii însăși, numai a repartizării ce s'a făcut în temeiul acestei legi și cu care nu au rămas mulțumite toate eparhiile. Faptul acesta a îndemnat ministerul cultelor să intervină la al domeniilor rugându-l să sporească, în limitele posibilității, cotele de teren împădurit fixate la aproximativ 17.000 hectare. Această intervenție a fost întâmpinată cu bunăvoință și sper că nu va rămâne lipsită de rezultat».

Problema naționalizării artelor

«Ce veți face, domnule ministru, pentru naționalizarea artelor?»

«În privința aceasta s'au luat oarecari măsuri pentru cercetarea situației cetățenești a tuturor artiștilor aflați în serviciul statului și pentru înlocuirea elementelor de origine și de valoare incertă cu încercate elemente de baștină, în concepția cărora arta națională și specificul ei național să fie, în toate împrejurările la loc de cinste, iar imitarea slugarnică a monedelor străine, mai ales a celor de origine iudaică, — oricât de hipermoderne ar fi ele — să nu mai apară nici printre preocupările de ordin secundar».

Nu e vorba de un sinod ecumenic

«S'a anunțat un Sinod Ecumenic la București. Ce știți despre acest proiect?»

«Știrea a fost lipsită de temei, întrucât nu fusese deocamdată vorba decât de convocarea în ședință plenară a membrilor sinodului episcopesc al Patriarhiei Române pe ziua de 25 Februarie, pre a supune examenului canonic ob li-

gatoriu pe cel ce va fi episcop ortodox al Maramurășului în Congresul național bisericesc dela 24 Februarie. Proiectul privitor la Sinodul Ecumenic este de dată mai veche și nu s'ar putea ști de pe acum, când se vor ivi împrejurări prielnice pentru întrunirea lui».

Monopolul vânzării icoanelor

«Ce este cu vânzarea sf. icoane și sf. odăjdii prin elemente străine?»

«În această materie inițiativa revine factorilor bisericești în drept, cărora ministerul cultelor nu va lipsi a le da tot sprijinul de cuviință, ca să poată smulge, cu un ceas mai de vreme, din mâna evreilor condamnabila precupețire cu sf. icoane, cu odăjdiile și cu alte rămășițe venerabile ale trecutului nostru istoric, menite să împodobească muzeele țării și muzeele eparhiale, nici de cum prăvăliile precupețitorilor».

Reintroducerea obligativității căsătoriei religioase

«Care este partea de contribuție a ministerului cultelor la reintroducerea obligativității căsătoriei religioase?»

«Potrivit sugestiei împărtășite prin cuvântul dlui, prim-ministru Octavian Goga, chestiunea aceasta a fost luată în studiu.

Intrucât art. 23 din Constituție stabilește principiul că binecuvântarea religioasă trebuie precedată de căsătoria civilă, soluția juridică posibilă deocamdată, fără atingerea textului din Constituție, este indicată printr'un demers motivat la ministerul justiției pentru elaborarea unui decret-lege, prin care să fie completată dispoziția articolului 94 din legea privitoare la actele stării civile în sensul de a fi declarate nule toate căsătoriile civile cari în termen de 30 de zile nu vor fi urmate și de celebrarea cununii religioase. Această anulare să poată fi cerută din oficiu de către ministerul public sau de către ministerul cultelor, sau de către orice particular de religie creștină.

Nesancționarea nulității căsătoriei făcută fără binecuvântarea bisericii a produs efecte dezastruoase, slăbind credința în sufletul cetățenilor și deschizând porțile unor curențe subversive, complet disolvante pentru unitatea și propășirea țării. Modificarea preconizată urmărește deci scopul salutar de a reinălța prestigiul credinței în popor, contribuind prin fortificarea morală și religioasă a vieții familiare, atât la reinvierea bunelor tradiții bisericești, cât și la consolidarea statului nostru ca stat național și creștin».

Regimul sectelor

«Ce aveți de spus despre regimul sectelor? Păstrați deciziunea din 1937, ori o modificați?»

«Am instituit o comisiune de specialiști din toate regiunile țării cu obligația să studieze temeinic chestiunea și să-mi înainteze propuneri motivate cu privire la modificările ce vor socoti de trebuință și de folos».

Controlul asupra Bisericii

— „Care este punctul dv. de vedere în chestiunea controlului introdus de ministerul cultelor asupra gestiunii financiare a părților componente din Biserica ortodoxă?”

— „Controlul acesta îl socot de competența organelor autonome ale eparhiilor, ministerului fiindu-i rezervat prin lege dreptul de supraveghere cu privire la felul cum aceste organe își îndeplinesc datoria în primul rând pentru sumele din bugetul statului, apoi și pentru cele de proveniență pur bisericească. Întru cât s'ar constată în vre-o eparhie iregularități, ministerul cultelor nu va întârzia să intervină cu autoritatea sa, spre a împiedeca sau a desrădăcina eventuale porniri abuzive sau vădite abateri dela dispozițiile legii”.

Sprrijinirea artelor românești

— „În general care ar fi acțiunea dv. pentru înflorirea artelor și pentru ridicarea Bisericii ortodoxe la rolul și rangul ce i se cuvine într'un Stat național-creștin?”

— „Sprrijinirea tuturor acțiunilor menite să scoată la iveală specificul românesc în toate manifestările de artă — începând cu cea populară și până la formele exigente ale celei culte — va fi una din preocupările de capetenie în aceeași măsură ca și năzuințele de a contribui, cu vreme și fără vreme, la sporirea potenței culturale artistice pe care se întemeiază existența și viitorul așezămintelor noastre bisericești. Despre aceasta cred că am în curând prilej să stau de vorbă cu țara printr'o conferință la radio”.

Vizita dlui ministru Ion Lupaș în Sibiu

Cu ocazia vizitei d-lui ministru Lupaș la Sibiu, a avut loc în sala de festivități a prefecturii o impozantă conferință administrativă la care au luat parte toți șefii de autorități, precum și toată dascălimea din oraș și județ.

P. S. S. Vicarul Vasile Stan, a salutat pe d. ministru Lupaș, atât personal cât și din partea I. Prea S. Sale Nicolae al Ardealului, aducând binecuvântarea înaltului chiriarh prin următoarele cuvinte: În calitate de fiu al Bisericii noastre v'ați câștigat merite personale în cultura noastră națională, cum puțin și-au putut câștiga. În continuare, arată că în calitate de ministru al cultelor va putea ameliora viața spirituală a neamului. În numele Bisericii evanghelice a vorbit vicarul Müller, care a adus sa'utul episcopului Dr. G'ondys și a dat asigurări de loialitate minorității săsești față de statul român.

Pr. rector Stăniloae a salutat pe dl ministru în numele școlilor, cerând guvernului încreștinarea lor.

D. Dionisie Mihai, prefectul județului, a mulțumit d-lui ministru Lupaș pentru grija ce-o poartă instituțiilor din județul Sibiu.

Cuvântul d-lui ministru Lupaș

După ce mulțumște P. S. Sale vicarului Vasile Stan, vicarului Müller și părintelui rector Stăniloae pentru salutul călduros și atenția dată d-sale și guvernului M. Sale Regelui, arată că cea dintâi clipă a fost preocupat de principiile sfintei noastre Biserici. Liberalismul care voia să facă națiunea indiferentă față de biserică, este astăzi perimat. În țările din Occident nu mai există, afară de un rest în Anglia. Ne trebuie religiozitate și naționalism. În locul statului laic și ateu s'a restaurat statul românesc și creștinesc; întrucât numai astfel viitorul neamului va fi liniștit. Toleranța românească față de străini și minoritari a devenit proverbială. Susținem de aici că minoritarii vor fi respectați în cadrele legilor statului.

Punctul principal din acest program, este în primul rând rezolvarea crizei suflului, cea mai grea problemă, întrucât

de rezolvarea ei depinde soarta tuturor problemelor ce se pun în statul nostru. Pentru a putea rezolva, trebuie să punem familia pe temelie religioasă și națională. Pentru acest lucru chemăm în ajutor fețele bisericești, dascălimea, precum și întreaga lume românească, căci numai așa vom câpăta rezultat fericit.

Din cauza crizei religioase și morale s'a ajuns la criza suflului. În altă ordine de idei arată că problema tineretului este o problemă fundamentală a statului, pentru că este de cea mai mare actualitate. De felul cum va fi rezolvată, depinde soarta națiunii. Pentru a aduce pe fiii noștri pe căile bune, spre fericirea lor și a neamului, trebuie să-i învățăm să cunoască pe Hristos.

Părerea noastră

În revista «Sfarmă-Piatră» din 27 Ianuarie dl Nichifor Crainic semnează un articol de duioase amintiri din vremea cât a fost elev al seminarului „Central” din București. În introducerea articolului Dsa face observarea că spiritul ortodoxiei, așa cum s'a manifestat în Bizanț, cere ca școalele teologice să fie sub conducerea statului.

Părerea noastră în această privință e alta. Și ea a fost multiplu argumentată în diferite rânduri în aceste coloane. Chiar dacă ar fi fost așa în vremea bizantină, dar trecutul creștinismului ortodox cunoaște și alte epoci, când școalele teologice erau sub jurisdicția Bisericii. Dar chiar în Bizanț în ziarul acesta s'a arătat odată că, dimpotrivă, nu numai școalele teologice, ci toate școalele erau lăsate de stat sub conducerea Bisericii. De altfel dați-ne statul de formă bizantină, cu împărați teologi, ascultători de patriarhi în toate momentele, și atunci vom vedea ce vom mai face!

Pe de altă parte nu totul în relațiile concrete ale statului și Bisericii în Bizanț e de aprobat. Au fost atunci destule turburări în Biserica din pricina amestecului despotice al împăraților în chestiunile bisericești. Noi am vrea să scutim Biserica de astfel de inghenuncheri ale ei din partea statului, care în zilele noastre, nu mai are nici măcar justificarea că își concepe misiunea în sens teocratic.

De altfel lucrurile în această privință se îndreaptă spre confirmarea tot mai generală a punctului nostru de vedere.

La centenarul Seminarului „Central”, M. Sa a spus cuvântul înțelept că „ideea de-a lua un copil din frageda lui tinerețe și a-i zice, că va fi un bun preot, era o erezie”. Seminarile în destinația lor veche, de școli pregătitoare de preoți, sunt astfel desaprobat; ele au și devenit un fel de licee confesionale pentru creșterea într'un spirit mai religios a diferitelor categorii de viitori intelectuali. E de dorit să avem cât mai multe licee de acestea, cum avem câteva și în Ardeal, dar ca să-și ajungă scopul, trebuie să aibă și Biserica un rol important în conducere. Dar aceasta-i altă chestiune.

Dacă Seminarile sunt scoase din discuție ca școli sigure de pregătire a clerului, ce instituții să rămână să-l crească? Facultățile? Dar ele, cu organizația lor detașată de Biserică, urmărind scopul pur intelectual, cum vor forma pe viitorii preoți, cari nici măcar nu vor mai fi foști seminaristi trăiți într-o disciplină de internat și familiarizați cu cultul bisericesc.

Funcția aceasta n'o pot îndeplini decât școli cari având tot ce aveau Seminarile ca disciplină și atmosferă de biserică, — în plus conducerea bisericească — să primească pe tinerii ajunși la vârsta la care sunt capabili să-și aleagă ei slujba vieții. Și acestea nu pot fi altele decât Academiile.

M. Sa însuși a spus la serbarea din 30 Ianuarie că preoția nu e chestie de învățătură, ci de credință și de har, deci nu de instrucție din partea unor persoane particulare, funcționari de stat, ci de credință și har cari nu se câștigă decât dela Biserică și în Biserică.

«Preoția nu este numai un produs al învățăturii, ci este mai presus de toate

un produs al credinței și al chemării suflului. Nu în zadar în învățăturile și dogmele Bisericii preoția este o taină, și taină trebuie să rămână, căci dacă ea nu este inspirată de puterea Celui de sus, preotul nici odată nu va fi un adevărat slujitor al altarului». Puterile de sus însă nu se câștigă prin stat, ci prin Biserică, înțelegând că această câștigare se face nu numai în momentul hirotoniei, ci zi de zi, lângă altarul Bisericii. Deci acolo să fie școala care făurește suflul de preot.

Dezideratul acesta just l-a exprimat și I. P. S. Sa Patriarhul Țării la aceeași serbare spunând: «Eu nădăjduesc tare, că

totuși va sosi vremea când aceste școale bisericești vor reveni în jurisdicția nu numai firească duhovnicească, ci și legală a înșeși Bisericii și a organelor sale speciale, căci pare de neînțeles ca alții — oricât de bine intenționați — și nu înșeși organele bisericești anume pregătite pentru asta, să recruteze, să instruiască, să supravegheze creșterea și selecționarea clerului ei după cerințele dictate de misiunea superioară a Bisericii».

E semnificativ că în aceleași momente conducătorul statului și al Bisericii cugetă la fel. Ce-am mai putea adauga noi?

Probleme-Recensii-Comentarii

Colinde populare din Ardeal: Dr. Vasile Bologa. Sibiu 1937.

Colindele poporului nostru, sunt o adevărată comoară de simțire și trăire creștinească. În ele românul și-a turnat nu numai gândurile sale creștinești, dar și simțirea sa românească. Câte simfoniile înalte nu-și reînvie o colindă «din bătrâni», chiar și azi, când ne bucurăm de o țară liberă și binecuvântată de Dumnezeu cu tot felul de daruri. Desigur, cu mult mai mult au simțit înaintașii noștri de sub stăpâniri străine, aceste producțiuni ale sufletului creștinesc și românesc. Ele erau singurele manifestări ale sufletului nostru, permise de stăpânitorii noștri de ieri. Deaceia ceice erau chemați să facă educația tinerilor români, se foloseau de prilejul colindelor, pentru a turna în suflurile lor simțirea creștinească și românească.

Aceasta fiind marea valoare ce trebuie dată colindelor noastre, românii buni în suflul cărora mai trăiește flacăra credinței creștine și a dragostei de neam, nu pot decât să cinstescă cum se cuvine această moștenire a sufletului nostru.

Cinstea ce le-o poate da cineva acestor manifestări sincere ale sufletului românesc, este cea de a căuta și a le înfățișa lumii, pentru a le cunoaște. Prea Cucernicia Sa Păr. Dr. Vasile Bologa, fostul director al liceului de stat din Sibiu, a dat publicității la sfârșitul anului trecut o colecție de mai multe colinde populare din Ardeal. Sfinția Sa s'a învrednicit dela Dumnezeu să muncească cu răvnă pentru educația tinerilor români și sub stăpânirea ungurească. De atunci și-a dat seama de valoarea cea mare a colindelor poporului nostru «pentru educația religioasă temeinică a tinerimii noastre». Deaceia a îndemnat pe elevii Liceului din Sibiu, să culeagă colindele poporului nostru dela sate, pentru că ele sunt «o comoară nesecată de tradiții strămoșești». Astfel pregătiți elevii au strâns la Crăciunul anului 1900, mai multe colinde din satele județelor Sibiu, Alba, Hunedoara, Făgăraș, Târnava-mică. Ele au putut vedea lumina tiparului abia la sfârșitul anului trecut, prin munca P. C. Sale Păr. Dr. V. Bologa.

Pentru acest lucru merită Sf. Sa dela noi laudă, iară dela Dumnezeu dreaptă răsplată. D. Popescu

Pe drumul ortodoxiei. — Se vestește dela Sighet, din sediul reînființatei viădicii ortodoxe române, că în ținuturile țării lui Dragoș Vodă numeroși preoți „uniți” — fără a mai vorbi de enoriașii lor — recunosc greșala săvârșită prin desbinarea dela 1700; — și astfel, pe lângă toată supărarea, furioasă și neputincioasă, dela Blaj și Baia Mare, frații noștri maramureșeni din satele zise „unite” vor să se întoarcă la sfânta biserică strămoșească a neamului românesc, întregindu-se, prin pasul acesta, unitatea națională politică prin cea religioasă într'un viitor cât mai apropiat.

În consecvență s'au pornit primele demersuri și s'au înaintat mitropoliei bucovinene cereri duioase de revenire la ortodoxie...

— Un grup de romano-catolici din orașul Siret, împreună cu păstorul lor, un distins preot, după îndeplinirea formelor legale convenite pentru trecerea în sânul bisericii noastre, — vor fi primiți în chip sărbătoresc, la Dumineca ortodoxiei din anul curent, în sfânta catedrală din Cernăuți.

Cereri de revenire a „uniților” la ortodoxie sporesc, pe lângă toată opoziția ce întâmpină la șefii lor de sus.

Iuhász István: Az újértelmű román nacionalismus — Noul naționalism român. Retipărire din revista „Hitel” Cluj. Nr. 4 din 1937. Pg. 21. Prețul —. Autorul un tânăr și distins teolog calvin, care a audiat în anul școlar 1936/7 cursurile Academiei noastre teologice, în broșura de față expune pentru naționalii săi într'un mod clar și obiectiv o problemă de o arzătoare actualitate, care este „Noul naționalism român”.

Noul naționalism care apare după războiu — zice autorul — se deosebește esențial de cel vechi, ce a durat până la războiu. Naționalismul vechi a fost un curent politic, a pornit din anumite teorii căutându-și realizarea pe căi politice, prin sistemul parlamentar. Naționalismul nou nu este o mișcare politică, ci una totalitară, punctul său de plecare nu este o oarecare teorie, ci o credință nouă; căile sale de realizare nu sunt cele politice, ci formarea omului nou și a societății celei noi, fiind noua formă de stat și de guvernare numai o urmărire firească a acestora. Având în vedere înclinarea spre misticism, spiritualizare, responsabilitate, misiune care se manifestă în noul naționalism acesta trebuie considerat ca un fenomen religios.

Autorul condus de o clară viziune și de o profundă intuire a vieții românești se oprește la acele fenomene de viață națională în cari crede că va putea descoperi specificul noului naționalism român, care este religiozitatea profundă și concepția totalitară ce rezultă din aceasta.

Acest naționalism nou, care nu este grevat de moștenirea veacului trecut, nici de politicianismul antebelic sau de vreo doctrină liberală, acest naționalism în care ni se destăinuie cel mai formidabil dinamism și care este rezervorul unor puteri ce pătrund întreaga viață românească îndrumându-o pe culmi neajunse până acum, acest naționalism și desfășurarea lui o vede autorul în următoarele trei fenomene ale vieții românești actuale:

1. Rolul Bisericii românești în viața românească de azi.

2. Revista „Gândirea” și direcția ei culturală.

3. Legiunea Arhanghelul Mihail.

Naționalismul Bisericii românești. Naționalismul românesc este un fenomen religios, aceasta nu înseamnă, că în cadrele vieții românești s'ar naște o nouă religie naturală asemănătoare cu neopăgânismul german, ci acest fenomen religios constă în faptul că în îndrumarea vieții românești locul prim îl ocupă iarăși Biserica.

În veacul trecut liberalismul a influențat conducerea vieții românești slăbind puterea formătoare de neam a Bisericii prin secularizarea averilor mănăstirești. În anul 1937 parlamentul român pune capăt liberalismului prin legea ce înzestrează mănăstirile românești cu pământ ca lipsurile materiale să nu mai împiedice aceste focare de adevărată viață în îndeplinirea misiunii lor de îndrumătoare a vieții românești.

Biserica românească preia din nou conducerea vieții românești în locul grupărilor politice, sau a societăților secrete, sau a ideilor politice importate.

În continuare autorul își pune problema lămuririi noțiunii de „Biserica românească”. Aspectul național al Bisericii, așa cum apare în lumea ortodoxă și în special în viața românească, — zice autorul — este cu totul necunoscut în lumea creștină din apus. Pentru apusenii națiunea este numai un teren de activitate a Bisericii și nici decum determinantul ei esențial și profesional. Determinantul esențial al Bisericii este bisericitatea, iar naționalitatea este numai un adaus temporal.

Cu totul altfel stau lucrurile în noțiunea „Biserica românească” în care „Biserica” și „românism” formează o unitate indisolubilă. În viața poporului românesc, „Biserica ortodoxă”, „ortodoxia” nu poate fi separată de „românism”. Nașterea și viața poporului român coincide cu creștinismul românesc. Poporul român și Biserica românească sunt rezultatul aceluiaș proces istoric. În cursul istoriei soarta Bisericii este identică cu soarta poporului trăind împreună suferințe și biruințe, înfrângeri și înălțări. Unitatea între Biserica și Națiune la Români nu este o problemă, ci un adevăr nediscutat.

Biserica românească este depozitarul și păzitorul vieții românești și a tradiției sale adevărate. Ea este dar în dreptății și azi să fie îndrumătoarea vieții naționale, totalitare. Ca dovadă traduce autorul în ungurește hotărârile Sfântului Sinod din 10 și 11 Martie 1937 în cari se precizează cu litere de foc rolul Bisericii românești în politică și atitudine a ei față de francmasonerie, cari hotărâri crează o epocă nouă în istoria Neamului.

La încheierea capitolului autorul ajunge la următoarea concluzie: În sânul Bisericii ortodoxe apreciată de noi (Ungurii) în mod superficial ca anchilozată, pulsează o viață intensă, creatoare, un duh nou și o putere nebănuită; Ea dispune azi de o presă serioasă și bine informată, o bogată și profundă literatură teologică, se acordă o deosebită atenție pentru o pregătire temeinică a preoților și o adâncire a vieții monahale, există o ingenioasă organizare bisericască și o misiune pentru reromanizarea Românilor maghiarizați.

Puternicul rezervor dinamic al naționalismului românesc este cadrul istoric al Bisericii românești, care însă păzește un patrimoniu viu și actual. Între adevărații conducători ai învierii naționale românești locul de frunte îl se cuvine I. P. Sfințitului Domn Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit al Ardealului, autorul celor două hotărâri sinodale, creatoare de epocă. El este cel mai puternic proclamat al adevărului veșnic, că „Biserica română” formează o realitate în viața națională a Românilor, și cel mai cunoscut conducător al mișcării, care se trudește să elibereze forțele istorice ale Bisericii românești.

Cu aceeași claritate și competență descrie autorul în următoarele două capitole mișcarea sănătoasă, menită să regenereze întreaga viață românească așezându-o pe noile temelii ale valorilor spirituale, mișcare condusă în domeniul literar de „Gândirea” genialului profesor Nichifor Crainic; iar în domeniul politic de „Legiunea Arhanghelului Mihail”.

Studiul de față dovedește că autorul este înzestrat cu un spirit critic,

cu o putere de discernământ, reușind să aleagă bine esențialul din complexul vieții românești și păstrând până la sfârșit linia obiectivității.

Studiul de față face un mare serviciu cauzei românești între Ungurii din țară și de peste graniță, contribuind la cunoașterea românismului așa cum el este, și așa cum el foarte rar poate fi cunoscut din presă. Din această cauză autorul merită omagiul recunoștinței noastre.

Prof. Dr. N. Terchiță.

Monografia comunei Cărpiniș

Sub titlul „Satul meu”, părintele Ioan Muntiu ne prezintă o carte interesantă.

A da la lumină trecutul unui sat românesc, însemnează a desvelii comori nebănuite ce stau ascunse în sufletul neamului. Viața satului prin puterea tradiției, îți oferă o bogată simțire și trăire creștinească și românească, pe care nu o poți găsi în altă parte. Aici, în sat, în jurul bisericii și a școlii, s'a format și s'a păstrat ființa neamului. Deaceia merită toată atenția lucrarea pomenită la început, a vrednicului preot Ioan Muntiu, ce desvelește trecutul și starea de azi a comunei Cărpiniș. Preotul care într'adevăr și-a iubit satul, și a muncit neobosit pentru ridicarea lui, este cel mai în măsură să spună cuvântul, când e vorba de satul său.

Părintele Ioan Muntiu, vrednicul păstor al Cărpinișului, se vedește prin lucrarea Sf. Sale, un adevărat cunoscător al păstorilor săi. Căci monografia comunei Cărpiniș, intitulată „Satul meu”, cuprinde nu numai date despre viața religioasă a păstorilor, ci și despre celelalte manifestări ale poporului, de ordin cultural, economic etc.

Începând cu un istoric al comunei Cărpiniș, a cărei origine o plasează în primele timpuri de existență românească, autorul arată bazat mai mult pe tradiție, dezvoltarea acestei comune în decursul timpului. În veacul al 18-lea credincioșii comunei Cărpiniș, s'au dovedit aprigi apărători ai credinței ortodoxe, în luptele ce aveau să le poarte cu propagatorii „uniației”. Pentru acest veac, sunt multe documente ce vorbesc despre diferitele jalbe ale credincioșilor ortodocși, adresate „înălțatei crăieșe”, ca să înceteze cu prigoanele și să le trimită „un arhiereu de legea grecească”.

Cu toate jalbele făcute, soarta lor nu s'a îmbunătățit, și persecuțiile pentru credință au continuat până la sfârșitul veacului al 18-lea. Dar rezultatul a fost nul, căci toți credincioșii Cărpinișului, au rămas statornici în vechia lor credință.

Pentru progresul parohiei, au muncit o seamă de preoți vrednici, a căror pomelnice începe cu preotul Petru între 1749—1760 și se sfârșește cu actualul preot Ioan Muntiu.

Alături de biserică, școala și-a împlinit prin învățătorii ei, o frumoasă misiune de educație a poporului. Spiritul popular, manifestat prin cântece, ghicitori, povești cuprinse în monografie, dovedește că în comuna Cărpiniș oamenii au simțit și trăit creștinește și românește.

Monografia părintelui I. Muntiu poate servi de exemplu vrednic de urmat, pentru ceice trăiesc în mijlocul satelor noastre, preoți și învățători, ca prin publicarea cât mai multor monografii, să se arate producțiile curate ale sufletului popular.

Cartea se poate procura de la Librăria Arhidiecezană, sau direct de la autor, Cărpiniș, județul Sibiu. Prețul 60 lei. D. P.

Tăierea „rituală” a vitelor e oprită. Jidovii cari se respectă, nu mănâncă, cum se știe carnea tăiată de creștini, ci numai carnea tăiată de „șahteri”, de hahamii lor, chinuitori de vite în scop ca „alesul popor” să aibă carne „cușer”. Guvernul român a pus capăt acestei chinuiri „rituale” jidovești. Primăria din mai multe orașe, ca Cernăuți, Iași, Arad, au oprit la abatorii în urma hotărârii guvernului, tăierea „cușer” a vitelor.

Incorrigibil. Domnul G. Racoveanu ținând cu orice preț să nu fie cel din urmă în discuția recentă, nu găsește altceva cu ce să întâmpine dovezile mele constrângătoare decât să reia cazul uciderei din întâmplare presupus de Vasile cel Mare pe care-l întovărășește de astădată cu o abundentă colecție de amabilități și de interjecții cari ar face gelos și pe cel mai temerar tip al suburbanelor bucureștene.

În vârtejul „spiritualelor” exhibiții e silit totuși să bată ușor în retragere, spunând de astădată nu în general că faptele involuntare cu efect rău sunt păcate, ci că „unele” din aceste fapte sunt considerate ca atare. „Nu toate faptele fără de voie sunt pedepsite”, „sânt fapte fără de voie pe cari Biserica le socotește păcate”, spune deastădată maaarele nostru „teolog” (Ziarul „Cuvântul” din 31 Ianuarie 1938). E, mi se pare, o apreciaabilă apropiere de punctul meu de vedere. (Amintesc că de „faptele inevitabile” de cari am vorbit în art. „Naționalismul sub aspect moral” nu zice nici acum că sunt păcate. Prin urmare acel articol e invulnerabil chiar pentru zvârcolirile dlui G. R.). Dacă și-ar da silința să răspundă la întrebarea mea (la care eu am răspuns): de ce nu toate faptele involuntare cu efect rău, sunt învinovățite de Biserica?, cu siguranță că ar adopta întrutotul punctul meu de vedere.

Chit că ar face-o printre alte prețioase producții oborene. D. S.

Notificare oficială

Aducem la cunoștința celor interesați, că examenul de capacitate preoțească, fixat pe 25 Februarie crt. se amână pe ziua de 28 Februarie crt.

Sibiu, 3 Februarie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

O nouă catedrală ortodoxă română. La granița de vest a României întregite s'au luat măsuri pentru zidirea viitoare catedrale episcopale în Oradea. Clerul și poporul credincios bihorean a întâmpinat cu cea mai mare însuflețire pașii făcuți pentru înălțarea noului Sion ortodox și românesc, la Oradea, oferind în acest scop strălucite danii. Între cei dintâi ctitori ai sfântului locaș se însirue: mult osârdiosul vlădică P. S. Sa păr. Episcop Nicolae al Orăzii, cu suma de 250.000 Lei; P. C. Sa păr. protopop din Oradea, Vasile Popovici, cu suma de 100.000 Lei, ș. a. Contribuțiile, din primele două luni ale anului, se apropie de un milion Lei.

Persoană morală-juridică.

Tribunalul din Sibiu a admis cererea mișcării religioase «Oastea Domnului» de sub conducerea bisericii și a recunoscut-o ca persoană morală-juridică în cadrul bisericii noastre ortodoxe române.

O comisie pentru reglementarea sectelor și asociațiilor religioase este numită de ministerul cultelor. Membrii comisiei sânt dnii: St. Brădișteanu, M. Ienciu, T. Păcescu, Tr. Scorobet-Sibiu, Dr. Gh. Ciuhandu-Arad, C. Bucevski-Cernăuți, Ispir și Savin.

În toate bisericile din Basarabia se introduce, conform hotărârii Sfântului Sinod, limba liturgică română. Rușii minoritari au avut până acum vreme de ajuns să și însușească limba bisericii oficiale a țării.

Păstorul Ortodox, revista clerului din eparhia Argeșului, scrie despre titularul ministerului de culte următoarele:

„Părintele Lupș e primul cleric ce define în România Mare Ministerul de Culte și Arte și nu ne îndoiim că trecerea Sfinției Sale pe la acest departament va însemna pentru biserică ortodoxă română, în special, o epocă de redobândire a multor pozițiuni pierdute atât din punct de vedere material, cât și moral.

Să-i cunoaștem. Ministerul industriei a hotărât aplicarea strictă a legii în ce privește identificarea firmelor negustorești. Proprietarii magazinelor sânt obligați să arate pe firme numele lor întreg. Negustorii prea discreți nu se mai pot ascunde sub diferite embleme. Lumea, când intră în prăvălie, vrea să știe lămurit: ce și dela cine cumpără.

Preoții și învățătorii nu pot face propagandă electorală. Consiliul de ministrii a hotărât ca funcționarii publici să nu mai facă propagandă și să nu mai participe la demonstrațiile politice. Cerându-se lămuriri, dacă în această categorie intră și preoții și învățătorii autoritățile au precizat că atât preoții cât și învățătorii, afară de cei cari candidează, sânt opriți de a mai pleca în turneuri electorale, părăsindu-și biserica și școala.

Pomenire și recunoștință. Gazețarul slovac Gustav Augustini, — care a desfășurat, pe timpul memorandumului, energică activitate în Tribuna din Sibiu, apoi în Arad, unde a decedat în 1900, — a fost comemorat, în 16 Ian. a. c., din inițiativa „Astrei” aradane, prin un serviciu religios și sfințirea pietrei funerare dela mormântul regretatului gazețar, a cărui icoană a fost scoasă în relief de dl Sever Bocu în festivalul dela Palatul Cultural din Arad.

Subvențiile anuale, acordate de statul român sinagogelor, se desființează. O măsură care trebuia luată mai demult împotriva dușmanilor creștinismului.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 6 Februarie 1938, va predica părintele Nicolae Pampu.

CARTI ȘI REVISTE

În a treia ediție! Excelenta carte, *Mamina*, de binecunoscutul scriitor Al. Lascarov-Moldovanu, a apărut de curând în ediția a treia. Prețul 55 Lei. Cereți-o dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Oficiul parohial ortodox român Târlungeni

Nr. 65/1937 (4) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Târlungeni, protopopiatul Brașov, se publică concurs, din ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu Nr. 10.552/1937, precum și pe baza hotărârii Consiliului parohial adusă în ședința sa din 20 Iunie 1937, cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Salariu anual Lei 6000 din lada bisericii. Reflectanții diplomați ai școlii de cântăreți din Sibiu sânt obligați a poseda cunoștințele necesare pentru conducerea corului bisericesc existent și au a se prezenta în vreo Duminecă la biserică, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântări.

Târlungeni, la 23 Iunie 1937.

Președinte: Secretar:

(ss) Pr. Iancu Bărbat (ss) Alex. Bălan

Văzut:

Brașov, în 16 Ianuarie 1938.

Dr. N. Stinghe

adm. protopresbiterial

Oficiul parohial ortodox român Agnita, județul Târnava-mare

Nr. 58—1937 (5) 1—1

Publicare de licitație

Se aduce la cunoștință generală că, în ziua de 26 Februarie 1938, ora 10 a. m., se va ține licitația publică cu oferte scrise și sigilate, în localul primăriei comunei Agnita, județul Târnava-mare, pentru edificarea bisericii ortodoxe române, conform planului și devizului estimativ.

Ofertele se vor face pentru întreaga lucrare prevăzută în devizul estimativ.

Licităția se va ține cu termen redus în baza art. 94 alin. 2 din legea contabilității publice și în conformitate cu articolul 88—110 din legea contabilității publice și conform regulamentului de funcționare al oficiului central de licitații.

Participanții la licitație vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din valoarea devizului estimativ în numerar sau în efecte publice, iar ofertele se vor face numai în conformitate cu condițiile din costul de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi de lucru în orele oficiale în biroul oficiului parohial ortodox român din Agnita.

Lucrarea este de prelinimată la suma de Lei 3.500.000.

Agnita, la 23 Ianuarie 1938.

Oficiul parohial ortodox român:

Prot. Emil Păcală

paroh.